

UDKAST

Bekendtgørelse om anvendelse af tekniske hjælpemidler

I medfør af § 17, stk. 3, § 41 b, § 46, § 74, stk. 2 og § 84 i lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 442 af 24. april 2026, fastsættes efter bemyndigelse:

Kapitel 1

Område og definitioner

§ 1. Bekendtgørelsen gælder for enhver anvendelse af tekniske hjælpemidler.

§ 2. Bekendtgørelsen gælder for ethvert arbejde, der udføres for en arbejdsgiver, jf. § 2, stk. 1, i lov om arbejdsmiljø, for arbejde for en arbejdsgiver, der er undtaget i § 2, stk. 2, i lov om arbejdsmiljø, og for arbejde, der ikke udføres for en arbejdsgiver, jf. § 2, stk. 3, i lov om arbejdsmiljø.

Stk. 2. Følgende bestemmelser gælder dog kun for arbejde, der udføres for en arbejdsgiver, jf. § 2, stk. 1, i lov om arbejdsmiljø: §§ 4, stk. 2, 18, 25, 41, 62 og 76, stk. 2.

Stk. 3. Undtaget fra bekendtgørelsen er, jf. § 3 i lov om arbejdsmiljø:

1) Tekniske hjælpemidler inden for luftfart bortset fra dem, der anvendes i arbejdet på landjorden.

2) Tekniske hjælpemidler ombord på skibe og fiskefartøjer, idet bekendtgørelsen dog gælder for

a) de hjælpemidler, der anvendes ved lastning og losning, bortset fra skibes hejsemidler og øvrigt fastinstalleret udstyr, og

b) de hjælpemidler, der anvendes til værftsarbejde om bord i skibe og til arbejde, der må ligestilles hermed.

§ 3. Ved tekniske hjælpemidler forstås i denne bekendtgørelse:

1) Maskiner, beholdere, apparater, værktøjer, redskaber, installationer og andet udstyr, der anvendes ved arbejde, herunder til transport og opbevaring.

2) Dele til de i nr. 1 nævnte tekniske hjælpemidler, samt præfabrikerede konstruktioner, byggevarer og enhver anden tilvirket genstand, der er beregnet til sammen med andre genstande at indgå i en færdig enhed.

Stk. 2. Ved »anvendelse« forstås i denne bekendtgørelse: Enhver brug af et teknisk hjælpemiddel og alle hermed forbundne arbejdsfunktioner, herunder transport, opstilling, nedtagning, installation, ibrugtagning, udtagning af drift, betjening og overvågning, indstilling, eftersyn, vedligeholdelse, reparation, rengøring og anden pasning af hjælpemidlet.

Stk. 3. Ved »løft af en byrde« forstås: Flytning af en byrde bestående af gods eller personer, der på et givet tidspunkt indebærer en niveauændring. Byrden kan være understøttet fra neden, holdt fra siden eller være ophængt fra oven.

Stk. 4. Ved »løftetilbehør« forstås: En komponent eller udstyr, der gør det muligt at foretage anhugning af byrden, og som ikke er en del af løftemaskinen m.v. Løftetilbehøret er anbragt mellem maskinen m.v. og byrden, på selve byrden, eller er beregnet til at udgøre en integreret del af byrden. Til løftetilbehør henregnes også løftkæder, tovestropper og deres komponenter.

Stk. 5. Ved »frithængende byrde« forstås: En byrde, der er ophængt således, at dens tyngdepunkt er frit bevægeligt i én eller flere retninger under ét eller flere løftepunkter.

Stk. 6. Ved »mekanisk drevet« forstås: Bevægelige dele drevet ved en anden kraft end den menneskelige eller animalske kraft.

Stk. 7. Ved »mobilt teknisk hjælpemiddel« forstås: Et teknisk hjælpemiddel, der enten er selvkørende, eller hvor det tekniske hjælpemiddel er beregnet til mobilitet.

Stk. 8. Ved »selvkørende teknisk hjælpemiddel« forstås: Et mobilt teknisk hjælpemiddel, der er udstyret med egen fremdrift f.eks. med elektrisk-, hydraulisk- eller forbrændingsmotor, og som kan køre ved anden kraft end den menneskelige eller animalske kraft.

Stk. 9. Ved »sagkyndig person« forstås: En person, der har det nødvendige faglige kendskab samt eventuel uddannelse til at kunne gennemføre den pågældende kontrol, eftersyn, vedligeholdelse, afprøvning, beregning m.v. og foretage de relevante sikkerhedsmæssige vurderinger af det tekniske hjælpemiddel. Personen har også kendskab til, hvorledes den pågældende kontrol, eftersyn, afprøvning m.v. gennemføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt i forhold til det tekniske hjælpemiddel.

Stk. 10. Ved »eftersyn« forstås: En undersøgelse af et teknisk hjælpemiddel i sin helhed for at konstatere om de sikkerheds- og sundhedsmæssige krav gældende for hjælpemidlets indretning og anvendelse bliver overholdt, og at beskadigelser og tilløb hertil, som kan forårsage farlige situationer, konstateres i tide. Et eftersyn kan forudsætte afprøvning og evt. adskillelse af hjælpemidlet i nødvendigt omfang.

Stk. 11. Ved »inspektionsorgan« forstår: Et tredjepartsorgan, som er akkrediteret til at udføre opstillingskontrol, besigtigelse og afprøvning af elevatorer m.v. efter denne bekendtgørelse.

Kapitel 2

Generelle bestemmelser

§ 4. Tekniske hjælpemidler skal anvendes sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Stk. 2. Arbejdsgiveren skal før anvendelsen af et teknisk hjælpemiddel iværksætte foranstaltninger, jf. reglerne om arbejdspladsvurdering i bekendtgørelse om systematisk arbejdsmiljøarbejde og §§ 4 og 6 i bekendtgørelse om arbejdets udførelse. Disse foranstaltninger skal iværksættes på baggrund af en vurdering af de risici, som anvendelsen af det tekniske hjælpemiddel frembyder.

§ 5. Anvendelse af et teknisk hjælpemiddel må kun ske, hvis det tekniske hjælpemiddel opfylder de krav, der gælder for dets indretning, herunder konstruktion, udstyr, sikring m.v.

§ 6. Hvis anvendelsen af et teknisk hjælpemiddel er forbundet med fare for sikkerhed eller sundhed på grund af mangler, fejl eller beskadigelser ved hjælpemidlet eller på grund af andre særlige omstændigheder, skal der træffes passende foranstaltninger mod, at anvendelse af det tekniske hjælpemiddel finder sted.

§ 7. Et teknisk hjælpemiddel, der anvendes ved udførelsen af et arbejde, skal være egnet eller tilpasset til det arbejde, der skal udføres, så anvendelsen er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlig.

Stk. 2. Ved valget af et teknisk hjælpemiddel, der påtænkes anvendt, skal der med henblik på personers sikkerhed og sundhed tages hensyn til de særlige arbejdsvilkår og -forhold samt de risici, som gør sig gældende i virksomheden, navnlig på arbejdsstedet. Endvidere skal der tages hensyn til eventuelle yderligere risici, der måtte opstå som følge af brugen af det pågældende tekniske hjælpemiddel.

Stk. 3. Er det, uanset opfyldelse af stk. 1 og 2, ikke muligt at sikre arbejdstagernes sikkerhed og sundhed ved brugen af et teknisk hjælpemiddel, skal der træffes egnede og passende foranstaltninger, der på anden måde effektivt sikrer, at arbejdet kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

§ 8. Et teknisk hjælpemiddel skal installeres, placeres og anvendes på en sådan måde, at risici for sikkerhed og sundhed minimeres. Det skal derved sikres, at der bl.a. er tilstrækkelig plads mellem hjælpemidlets bevægelige dele og faste eller bevægelige dele i nærheden og således, at enhver form for energi, stoffer og materialer, der anvendes eller produceres, kan tilføres og udtages på en sikker måde.

§ 9. Ved anvendelse af tekniske hjælpemidler skal der i fuldt omfang tages hensyn til det pågældende arbejdssted, til arbejdsstillingen under anvendelsen af det tekniske hjælpemiddel samt øvrige ergonomiske forhold.

§ 10. Såfremt der er risiko for sprængning af eller brud på dele af tekniske hjælpemidler, som vil kunne frembyde betydelig fare for personers sikkerhed eller sundhed, skal der træffes passende beskyttelsesforanstaltninger.

§ 11. Belysningen ved de arbejdsområder og -steder, hvor tekniske hjælpemidler anvendes eller vedligeholdes, skal være passende i forhold til det arbejde, der skal udføres.

§ 12. For at udføre produktions-, regulerings-, eftersyns-, reparations- og vedligeholdelsesarbejde på tekniske hjælpemidler må personer kunne bevæge sig og opholde sig overalt, hvor det er nødvendigt, i fuld sikkerhed.

Opstilling m.v.

§ 13. Opstillingen og monteringen af et teknisk hjælpemiddel skal være sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlig og især skal eventuelle anvisninger fra fabrikanten følges.

Stk. 2. Det skal herunder sikres, at

1) underlag, understøtning, fastgørelse og stabilitet er forsvarlig under hensyn til hjælpemidlets vægt, form og anvendelse, og at det tekniske hjælpemiddel er stabiliseret ved hjælp af fastgørelsesanordninger eller lignende, hvis det er nødvendigt for personers sikkerhed eller sundhed,

2) opstillingen og monteringen er forsvarlig under hensyn til arbejdets art, påregnelige belastninger, herunder vejrforhold, og andre forhold, der måtte have betydning for hjælpemidlets stabilitet og bæreevne m.v.,

3) støj, vibrationer eller andre svingninger, som udgår fra hjælpemidlet, er imødegået så effektivt som muligt ved opstilling på dæmpende underlag, afskærmning eller andre foranstaltninger,

4) farer og gener fra varme, støv, røg, dampe, gasser m.v., som bortledes fra hjælpemidlet, og eventuelle andre faremomenter ved dette er effektivt imødegået,

5) placering og opstillingsmåde er forsvarlig under hensyn til de omgivende forhold, og

6) placering og opstillingsmåde ikke er til hinder for, at betjening og andet arbejde ved hjælpemidlet kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Stk. 3. Afhænger sikkerheden ved brug af tekniske hjælpemidler af opstillingen eller monteringen, skal hjælpemidlet ved ibrugtagningen, dvs. efter opstilling eller montering og før det tages i brug første gang, og efter hver opstilling eller montering på nyt arbejdssted eller en

ny lokalitet, kontrolleres af en sagkyndig person, for at sikre, at hjælpemidlet er korrekt opstillet eller monteret og fungerer korrekt.

Stk. 4. En personførende byggepladselevator må ikke tages i brug efter opstilling, ændring eller flytning, før den har fået foretaget en opstillingskontrol af et akkrediteret inspektionsorgan, jf. bilag 1, som har attesteret, at opstillingen er sikkerheds- og sundhedsmæssig forsvarlig. Opstillingskontrollen er gyldig i højst 14 måneder.

Stk. 5. Resultaterne af kontrollen af opstillingen eller monteringen, jf. stk. 3 og 4, skal registreres, opbevares i en passende periode og være tilgængelige, herunder for Arbejdstilsynet. Hvis det pågældende tekniske hjælpemiddel anvendes uden for virksomheden, skal der medfølge dokumentation for gennemførelsen af kontrollen.

Brugsanvisning

§ 14. I det omfang det har betydning for sikkerhed og sundhed i forbindelse med anvendelsen af et teknisk hjælpemiddel, skal der forefindes en brugsanvisning, der indeholder fyldestgørende oplysninger om hjælpemidlets anvendelse.

Stk. 2. Brugsanvisningen skal løbende holdes ajour, bl.a. på grundlag af de erfaringer der bliver gjort ved anvendelsen af det tekniske hjælpemiddel.

Stk. 3. Brugsanvisningen skal være forståelig og skal foreligge på dansk. Derudover skal brugsanvisningen foreligge på et sprog, der forstås af den, der anvender det tekniske hjælpemiddel.

Stk. 4. Brugsanvisningen skal være let tilgængelig for de personer, der anvender det tekniske hjælpemiddel.

Stk. 5. Skilte, opslag og anden mærkning på det tekniske hjælpemiddel med oplysninger om dets data, brug og betjening m.v. under hensyn til sikkerheds- og sundhedsmæssig forsvarlig anvendelse af hjælpemidlet skal holdes synlige og tydelige.

Anvendelse m.v.

§ 15. Et teknisk hjælpemiddel må kun anvendes til de arbejdsfunktioner, under de betingelser og på den måde, det er egnet til, så begrænsninger, der følger heraf, ikke overskrides til fare for sikkerhed eller sundhed. Især skal eventuelle anvisninger fra fabrikanten følges.

Stk. 2. Sikringsdele eller andet beskyttelsesudstyr skal anvendes efter hensigten.

§ 16. Når anvendelsen af et teknisk hjælpemiddel kan frembyde en særlig fare for de ansattes sikkerhed eller sundhed, skal arbejdsgiveren træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre:

1) at anvendelsen af det tekniske hjælpemiddel forbeholdes de ansatte, der har til opgave at anvende det, og at

2) ansatte, der udfører arbejde med reparation, ændring, vedligeholdelse eller pasning af det tekniske hjælpemiddel er specifikt udpeget dertil.

§ 17. Under arbejde med rengøring, eftersyn, reparation, vedligeholdelse og lignende af et teknisk hjælpemiddel skal dette, så vidt det er muligt af hensyn til det pågældende arbejde, være standset og på effektiv måde sikret mod igangsætning. Hvis dette ikke er muligt, skal der træffes andre foranstaltninger, der effektivt sikrer, at arbejdet kan foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Oplæring

§ 18. Arbejdsgiveren skal sikre, at ansatte, der skal anvende et teknisk hjælpemiddel, får den fornødne oplæring i anvendelsen, herunder oplæring vedrørende de risici og håndteringen heraf, som anvendelsen i givet fald kan indebære, således at anvendelsen kan ske sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Den fornødne oplæring skal som minimum omfatte de i §§ 14-17 omhandlede forhold.

Stk. 2. Oplæringen, jf. stk. 1, skal være særlig fyldestgørende og specifik for ansatte

1) der skal anvende et teknisk hjælpemiddel, der ved anvendelsen frembyder en særlig fare for den, der beskæftiges herved eller for andre personer, eller

2) der er beskæftiget med eftersyn, reparation, ændring, vedligeholdelse eller pasning af tekniske hjælpemidler.

Instruktion

§ 19. Arbejdsgiveren skal sikre, at ansatte, der skal anvende et teknisk hjælpemiddel under arbejdet, har de fornødne oplysninger om det tekniske hjælpemiddel og får den fornødne instruktion i anvendelsen af det tekniske hjælpemiddel, således at anvendelsen kan ske sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Stk. 2. De fornødne oplysninger og den fornødne instruktion, jf. stk. 1, skal være forståelig for de berørte ansatte og skal som minimum omfatte de i §§ 14-17 omhandlede forhold samt hertil indeholde information om

1) uregelmæssigheder, der kan forudsiges, og

2) konklusioner, som må drages af de erfaringer, der i givet fald er gjort ved brugen af det tekniske hjælpemiddel.

Stk. 3. Arbejdsgiveren skal sikre, at de ansatte gøres opmærksomme på relevante risici i forbindelse med tekniske hjælpemidler i deres umiddelbare arbejdsomgivelser samt på

relevante forandringer, der påvirker tekniske hjælpemidler i deres umiddelbare arbejdsomgivelser. Dette gælder også, selvom de ansatte ikke direkte anvender det tekniske hjælpemiddel.

Vedligeholdelse og reparation

§ 20. Det tekniske hjælpemiddel skal ved vedligeholdelse og reparation til stadighed holdes i sikkerheds- og sundhedsmæssig fuld forsvarlig stand og i overensstemmelse med gældende regler for det tekniske hjælpemiddels indretning, og især skal eventuelle anvisninger fra fabrikanten følges. Vedligeholdelse og reparation skal foretages af en sagkyndig person.

Eftersyn

§ 21. For at sikre, at slitage m.v. på det tekniske hjælpemiddel, der kan medføre farlige situationer, opdages i tide, skal arbejdsgiveren sørge for, at det tekniske hjælpemiddel får gennemført eftersyn regelmæssigt, og især skal eventuelle anvisninger om eftersyn fra fabrikanten følges.

Stk. 2. Eftersynenes regelmæssighed, jf. stk. 1 skal ske under hensyn til hjælpemidlets brug og de påvirkninger m.v., det udsættes for sammenholdt med de farlige situationer, som slitage m.v. på hjælpemidlet kan medføre.

Stk. 3. Ved eftersyn jf. stk. 1 og 2 af tekniske hjælpemidler til løft af personer eller løft af frithængende byrder, hvor der er krav om journal efter §§ 46, skal eftersynene i nødvendigt omfang omfatte belastningsprøver.

§ 22. Når et teknisk hjælpemiddel har været udsat for specielle forhold, som kan have forringet sikkerheden ved hjælpemidlet, f.eks. ved ændringer, uheld, naturbegivenheder eller længere tids stilstand, skal det tekniske hjælpemiddel gennemgå et særligt eftersyn, inden det tages i brug igen.

§ 23. Eftersyn, jf. §§ 21 og 22 skal udføres af en sagkyndig person.

§ 24. Resultaterne af eftersynet af tekniske hjælpemidler, skal registreres, opbevares i en passende periode og være tilgængelige for Arbejdstilsynet. Særlige regler om registrering m.v. kan være fastsat i de supplerende krav til visse typer kategorier af tekniske hjælpemidler. Hvis det pågældende tekniske hjælpemiddel anvendes på skiftende arbejdssteder, skal dokumentation for gennemførelsen af det seneste eftersyn være let tilgængelig på arbejdspladsen.

Kapitel 3

Supplerende krav til anvendelse af mobile tekniske hjælpemidler

§ 25. Selvkørende tekniske hjælpemidler må kun føres af personer, der har modtaget passende oplæring og instruktion i sikker kørsel med sådant udstyr.

§ 26. Hvis et mobilt teknisk hjælpemiddel bevæger sig i et arbejdsområde, skal der udarbejdes regler for færdsel, og disse skal følges.

§ 27. Der skal træffes foranstaltninger i forbindelse med arbejdets tilrettelæggelse, således at det undgås, at gående befinder sig i samme område som selvkørende tekniske hjælpemidler.

Stk. 2. Hvis det er nødvendigt for en hensigtsmæssig udførelse af arbejdet, at der er gående til stede i samme område som selvkørende tekniske hjælpemidler, skal der træffes passende foranstaltninger for at undgå, at de kommer til skade.

§ 28. Transport af personer på et selvkørende teknisk hjælpemiddel må kun finde sted, hvis personerne er anbragt på pladser, der er sikre og er beregnet til sådan transport. Hvis der skal udføres arbejde under kørslen, skal hastigheden om nødvendigt tilpasses.

§ 29. Et mobilt teknisk hjælpemiddel med forbrændingsmotor, herunder selvkørende tekniske hjælpemidler, må kun anvendes i arbejdsområder, hvis det er sikret, at der i tilstrækkeligt omfang er luft til stede, der ikke indebærer nogen risiko for personers sikkerhed og sundhed.

Kapitel 4

Supplerende krav ved anvendelse af tekniske hjælpemidler til løft af byrder

§ 30. Et demonterbart eller mobilt teknisk hjælpemiddel, der anvendes til løft af byrder, skal anvendes således, at det sikres, at hjælpemidlet under alle påregnelige forhold er stabilt under brugen under hensyntagen til underlagets art.

§ 31. Når et mobilt teknisk hjælpemiddel anvendes til løft af byrder, skal der træffes foranstaltninger for at undgå, at hjælpemidlet kan vippe eller vælte samt, hvis det er relevant, at hjælpemidlet kan forskubbe sig eller glide. Det skal kontrolleres, at disse foranstaltninger virker efter hensigten.

§ 32. Hvis tekniske hjælpemidler, der anvendes til løft af byrder, installeres fast, skal det sikres, at det er solidt og stabilt under brugen, især under hensyntagen til de byrder, der skal løftes, og til hvorledes hjælpemidlet er ophængt eller fastgjort.

Stk. 2. Fastinstallerede tekniske hjælpemidler til løft af byrder skal være installeret således, at risikoen minimeres for, at byrderne

1) rammer personer,

2) utilsigtet foretager farlige bevægelser eller falder ned, eller

3) utilsigtet frigøres.

§ 33. Hvis to eller flere enheder af tekniske hjælpemidler, der anvendes til løft af byrder, installeres, monteres eller opstilles på et arbejdssted på en sådan måde, at deres arbejdsfelter overlapper hinanden, skal der træffes passende foranstaltninger for at undgå, at forskellige byrder eller forskellige dele af de tekniske hjælpemidler støder mod hinanden.

§ 34. Alle løfteoperationer skal planlægges korrekt, overvåges på passende måde og udføres med henblik på at beskytte personers sikkerhed. Især hvis en byrde skal løftes samtidig af to eller flere tekniske hjælpemidler, der anvendes til løft af byrder, skal der fastlægges og anvendes en arbejdsprocedure, således at der sikres en hensigtsmæssig koordinering operatørerne imellem.

§ 35. Der skal træffes foranstaltninger for at sikre, at personer ikke opholder sig under eller i farlig nærhed af ophængte byrder, medmindre dette er nødvendigt for en hensigtsmæssig udførelse af arbejdet.

Stk. 2. Byrder må ikke føres hen over arbejdsområder, hvor der opholder sig personer, hvis disse områder ikke er beskyttede. Hvis dette imidlertid er nødvendigt for en hensigtsmæssig udførelse af arbejdet, skal der fastlægges og anvendes passende procedurer.

§ 36. Hvis tekniske hjælpemidler, der anvendes til løft af byrder, ikke kan holde fast på disse byrder ved helt eller delvist energisvigt, skal der træffes passende foranstaltninger for at hindre, at personer udsættes for risici som følge heraf.

Stk. 2. Ophængte byrder skal hele tiden være under effektivt opsyn, medmindre adgangen til det farlige område er afspærret, og byrden er ophængt og fastholdt på fuldt betryggende måde.

§ 37. Hvis operatøren af et teknisk hjælpemiddel, der anvendes til løft af byrder, ikke er i stand til, hverken direkte eller ved hjælp af hjælpeanordninger, der giver operatøren de fornødne informationer, at observere hele byrdens bevægelsesbane, skal operatøren assisteres af en signalgivende person, og arbejdet skal tilrettelægges således, at der undgås kollisioner, der kan bringe personer i fare.

§ 38. Der må ikke udføres løft af byrder, når der er tvivl om, hvorvidt det vil være forsvarligt at udføre løftet, f.eks. på grund af vægten af byrden eller anhugningens udførelse.

Stk. 2. Vægten af byrden inkl. løftetilbehøret skal fastslås, hvis det er af sikkerhedsmæssig betydning.

§ 39. Løftetilbehør skal vælges, så det passer til de byrder, der skal håndteres, til gribepunkter, til fastgørelsesdele og til vejrforhold, og under hensyntagen til stropper, kæder m.v. og deres

sammensætning. Samlinger af forskelligt løftetilbehør skal, hvis det ikke demonteres efter anvendelsen, mærkes tydeligt, således at brugeren får oplysninger om de tekniske egenskaber.

§ 40. Løftetilbehør skal opbevares på en måde, der sikrer, at det ikke beskadiges eller ødelægges.

§ 41. Når en person skal anhugge eller afhugge en byrde ved håndkraft, skal arbejdet tilrettelægges således, at dette kan ske under fuld sikkerhed for den pågældende person. Personen skal bevare den direkte eller indirekte kontrol over denne arbejdsproces.

Stk. 2. Anhugning og afhugning af byrder må kun udføres af personer, der er særligt udpeget til opgaven og har modtaget tilstrækkelig oplæring, navnlig for så vidt angår

- 1) kendskab til risici ved og udførsel af sikkert anhugningsarbejde, herunder valg af anhugningsgrej og hejsetilbehør,
- 2) teknisk byrdeforståelse, herunder kendskab til forhold vedrørende vægt, tyngdepunkt og placering, samt hvordan byrden skal anhugges korrekt for at sikre en forsvarlig og stabil løfte teknik,
- 3) korrekt brug af anhugningsgrej og løfteudstyr, herunder forståelse for udstyrskontrol,
- 4) anvendelse af korrekt, tydelig og entydig kommunikation med kranføreren ved hjælp af håndsignaler eller anden nødvendig kommunikation og
- 5) personlig sikkerhed ved anhugning, herunder korrekt brug af værnemidler og tiltag der beskytter anhuggeren og andre i nærheden af løftet, samt pligt til hurtig reaktion ved farlige situationer.

§ 42. Udendørs brug af tekniske hjælpemidler, der anvendes til løft af byrder, skal afbrydes med det samme, hvis de meteorologiske forhold bliver så dårlige, at det går ud over funktionssikkerheden, og personer således udsættes for risici. Der skal træffes passende beskyttelsesforanstaltninger, især til sikring af det tekniske hjælpemiddel mod væltning, for at forhindre, at personer udsættes for risici.

Løft af personer

§ 43. Løft af personer må kun foretages med tekniske hjælpemidler, der er beregnet til personløft.

Stk. 2. Dog kan der udføres løft af personer med kran eller gaffeltruck, når der er tale om udførelse af kortvarigt, lejlighedsvis og lettere arbejde eller en arbejdsopgave af helt speciel karakter, og arbejdet kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Stk. 3. Løft af personer med kran eller gaffeltruck efter stk. 2 må kun foretages med kraner eller gaffeltrucks, der er CE-mærkede. Vægten af det samlede løft, det vil sige vægten af kurv med personer, værktøj og materialer m.v., må ikke overstige $\frac{1}{4}$ af kranens eller gaffeltruckens tilladelige belastning.

Stk. 4. Ved løft af personer med kran, jf. stk. 2 og 3 skal der anvendes en arbejds kurv, der opfylder et sikkerhedsniveau, svarende til standarden EN 14502-1.

Stk. 5. Ved løft af personer med gaffeltruck, jf. stk. 2 og 3 skal der anvendes en arbejds kurv, som er beregnet til løft af personer, og som opfylder de krav til indretning af tekniske hjælpemidler til løft af personer, der er angivet i bekendtgørelse om indretning af tekniske hjælpemidler.

Stk. 6. Arbejde med løft af personer med kran eller gaffeltruck, jf. stk. 2-5 skal planlægges, tilrettelægges og udføres på baggrund af en vurdering af de risici, som arbejdet frembyder for den eller de løftede personer, idet der især skal tages hensyn til de særlige risici, der er forbundet med, at det tekniske hjælpemiddel ikke er beregnet til løft af personer. Både de løftede personer, og den, der betjener kranen eller gaffeltrucken, skal være bekendt med vurderingen og være tilstrækkeligt instrueret.

Stk. 7. Når personer løftes med et teknisk hjælpemiddel, jf. stk. 1-2 skal betjeningspladsen hele tiden være bemandet. De personer, der løftes, skal være i besiddelse af et sikkert kommunikationsmiddel. Det skal sikres, at de pågældende personer kan evakueres i en faresituation.

§ 44. Bærekabler på et teknisk hjælpemiddel, der anvendes til løft eller flytning af personer, skal kontrolleres hver arbejdsdag, hvis der, f.eks. på grund af arbejdsstedet eller højdeforskellen, opstår en risiko for nedstyrtning af kabine, kurv eller lignende, og det ikke er muligt ved passende anordninger at undgå sådan risiko.

Journal

§ 45. For følgende mekanisk drevne tekniske hjælpemidler, der anvendes til løft af personer eller løft af frithængende byrder, skal der findes en journal, der skal opbevares på eller i nærheden af hjælpemidlet:

- 1) Fast opstillede elektrotaljer med størst tilladte arbejdsbelastning på over 1000 kg.
- 2) Fast opstillede mekanisk drevne tekniske hjælpemidler til løft af frithængende byrder med størst tilladte arbejdsbelastning på over 300 kg, bortset fra elektrotaljer, jf. nr. 1.
- 3) Alle mekanisk drevne tekniske hjælpemidler, herunder elektrotaljer, til løft af frithængende byrder, der bruges på skiftende opstillingssteder.
- 4) Alle mekanisk drevne tekniske hjælpemidler til løft af personer.

Stk. 2. Journalen skal føres af ejeren. Hvis hjælpemidlet er udlejet eller på anden måde overdraget en anden til brug, skal journalen videreføres af brugervirksomheden.

§ 46. Journalen, jf. § 45, skal indeholde

- 1) resultater af eftersyn, herunder eftersyns- og prøvningsrapporter, samt for byggepladselevatorens resultater af opstillingskontrol, herunder kontrolrapporter, jf. § 13, stk. 5, og
- 2) oplysninger om reparationer og udskiftninger, der har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning.

Kapitel 5

Supplerende krav til anvendelse af tekniske hjælpemidler til midlertidigt arbejde i højden

§ 47. Ved midlertidigt arbejde i højden skal der altid vælges det tekniske hjælpemiddel, som er bedst egnet, og som sikrer ergonomisk hensigtsmæssige forhold. Foranstaltninger til kollektiv beskyttelse skal gå forud for foranstaltninger til individuel beskyttelse.

§ 48. Det tekniske hjælpemiddel til midlertidigt arbejde i højden skal være dimensioneret under hensyn til arbejdets karakter, således at det kan modstå forudsigelige påvirkninger, og således at de ansatte kan arbejde og færdes i sikkerhed.

Stk. 2. Det tekniske hjælpemiddel, jf. stk. 1 skal altid være anbragt på et plant og bæredygtigt underlag.

§ 49. Under hensyn til den type teknisk hjælpemiddel, der vælges, fastlægges det, hvilke forholdsregler der bedst kan minimere de risici, personer udsættes for, når de bruger denne type hjælpemiddel. Om nødvendigt installeres der sikkerhedsforanstaltninger til sikring mod fald. Disse sikkerhedsforanstaltninger skal være indrettet på en sådan måde og have den fornødne styrke til, at de kan hindre eller standse fald fra højder og så vidt muligt forebygge, at personer kommer til skade.

§ 50. Foranstaltninger til kollektiv beskyttelse må kun være gennembrudt på steder med adgang til og fra trapper eller stiger.

Stk. 2. Når det i forbindelse med udførelsen af en særlig arbejdsopgave er nødvendigt midlertidigt at fjerne en foranstaltning til kollektiv beskyttelse, træffes der til erstatning herfor andre effektive sikkerhedsforanstaltninger. Arbejdet må ikke udføres, før disse foranstaltninger er truffet. Når den særlige arbejdsopgave er afsluttet endeligt, eller hvis arbejdsstedet midlertidigt forlades, genetableres foranstaltningen til kollektiv beskyttelse.

§ 51. Valget af den mest hensigtsmæssige type adgangsvej til midlertidige arbejdsplatforme i højden foretages under hensyn til, hvor ofte og i hvor lang tid adgangsvejen skal bruges, og hvor højt den skal kunne nå op. Den valgte type adgangsvej skal kunne bruges til evakuering i

tilfælde af overhængende fare. Passagen fra adgangsveje til og fra arbejdsplatforme, dæk eller gangbroer må ikke frembyde yderligere faldrisici.

§ 52. Arbejdet med eller på det tekniske hjælpemiddel til midlertidigt arbejde i højden må kun udføres, når vejrforholdene ikke udgør en risiko for personers sikkerhed og sundhed.

Stilladser

§ 53. Hvis stilladset ikke er opstillet i en standardopstilling efter den pågældende stilladstypes brugsanvisning, skal der for den valgte stilladskonstruktion foreligge en konstruktionsberegning, der indeholder specifikation over den påtænkte opstilling. Konstruktionsberegningen skal indeholde en styrke- og stabilitetsberegning.

§ 54. En brugsanvisning, som tager hensyn til opstillingen af det valgte stillads, skal udarbejdes af en sagkyndig person. Brugsanvisningen skal indeholde vejledning i opstilling, ændring i opstilling, nedtagning og brug. Brugsanvisningen kan være en leverandørbrugsanvisning. I disse tilfælde skal den være suppleret med oplysninger om særlige detaljer vedrørende det konkrete stillads, hvis opstillingen, nedtagningen eller brugen afviger fra den beskrevne fremgangsmåde i leverandørbrugsanvisningen.

§ 55. Stilladset skal være effektivt sikret mod udskridning, og underlaget skal have en tilstrækkelig bæreevne. Stilladsets støttepunkter skal hvile på hele støttefladen, og større niveauforskelle skal udlignes med indstillelige understøtninger eller anden forsvarlig konstruktion. En opklodsning må ikke være over 0,2 meter høj.

§ 56. Til opstilling af et stillads må kun anvendes dele, der hører til samme stilladssystem, eller som er åbenbart egnede til at kombineres. Stilladsskruetvinger skal være egnede og må kun anvendes, hvis stilladssystemets egne dele, eller dele, som er åbenbart egnede til at kombineres, ikke umiddelbart kan anvendes.

§ 57. Stilladsdæk, der anvendes ved udførelsen af et arbejde, skal være dimensionerede, have en form og placering, så anvendelsen er sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarlig og skal monteres, så de ikke kan forskubbe sig ved normal brug. Der må ikke være uforsvarlige mellemrum mellem dækkenes elementer og de vertikalt placerede kollektive faldsikringsanordninger. Afstanden fra et belastet dæk til fodlisten må ikke overstige 30 mm.

§ 58. Der skal til de enkelte stilladsdæk være forsvarligt udførte og hensigtsmæssigt beliggende og udformede adgangsveje.

Stk. 2. Op- og nedgang samt anden færdsel på stilladset må kun foregå ad de dele af stilladset, der er indrettet hertil, eller ad andre ligeså forsvarlige adgangs- og færdselsveje.

Stk. 3. Opgangshuller skal være forsynet med overdækning eller afspærring, der er sikret mod utilsigtet åbning. På stilladsdæk, hvor der arbejdes, skal opgangshuller holdes lukkede eller afspærrede.

Stk. 4. Stilladser, der er højere end 5 meter og længere end 10 meter, og som skal benyttes af flere end 2 personer samtidigt, skal have separate opgangsfelter, med mindre det ikke er teknisk eller praktisk muligt.

§ 59. Et rullestillads skal ved passende anordninger være sikret mod utilsigtet bevægelse, når det anvendes til arbejde i højden.

§ 60. Stilladسدæk, adgangsveje, gangbroer og lignende skal være forsynet med tilstrækkeligt højt rækværk eller anden effektiv afspærring overalt, hvor der kan ske nedstyrtning og skal have fornøden styrke og være forsvarligt udført.

Stk. 2. Rækværk i stk. 1 skal mindst bestå af en håndliste placeret i 1 meters højde over stilladسدækket, en knæliste placeret i 0,5 meters højde og en fodliste, der mindst er 15 cm høj.

Stk. 3. Ved en faldhøjde under 2 meter kan knælisten og fodlisten undlades, med mindre undladelsen udgør en særlig fare.

§ 61. Rækværk efter § 60 kan undlades, hvor stilladسدæk o.l. følger en mur eller anden fast bygningsdel af mindst samme højde som rækværk, eller hvor der er anden ligeså effektiv sikring mod nedstyrtning. Afstand mellem stilladسدæk og mur, bygningsdel eller anden sikring mod nedstyrtning må ikke overstige 0,3 meter.

§ 62. Arbejdsgiver skal sikre, at ansatte, der opstiller, ændrer eller nedtager stilladser, har modtaget en særligt fyldestgørende oplæring og instruktion, navnlig for så vidt angår

- 1) forståelse af opstillings-, nedtagings- og ændringsvejledningen for de pågældende stilladser,
- 2) sikkerhed under opstilling, nedtagning og ændring af de pågældende stilladser,
- 3) foranstaltninger til forebyggelse af risikoen for, at personer eller genstande styrter ned,
- 4) sikkerhedsforanstaltninger i tilfælde af ændringer i vejrforholdene, som kunne bringe de pågældende stilladseres sikkerhed i fare,
- 5) tilladte belastningsforhold, og
- 6) andre risici i forbindelse med ovennævnte opstilling, nedtagning og ændring.

§ 63. Opstilling, ændring i større omfang og nedtagning af stilladser skal foregå under ledelse af en sagkyndig person. Den person, der leder arbejdet, og de berørte ansatte skal råde over brugsanvisningen, jf. § 54, herunder de instruktioner den måtte indeholde.

§ 64. Et fast monteret stillads over 2 meters højde skal af opstillervirksomheden, inden det afleveres til ibrugtagning, forsynes med skilte, der oplyser om, hvad stilladset er beregnet til, dato for dets opstilling samt kontaktoplysninger på opstillervirksomheden. Tilsvarende skal

iagttages, når der foretages ændring i stilladsets opstilling. Af skiltet skal tillige fremgå datoen for det eftersyn, som sidst er foretaget.

§ 65. Når dele af et stillads ikke er i brugsklar stand, f.eks. i forbindelse med opstilling, ændring i opstilling eller nedtagning, opsættes der generelle advarselssignaler i overensstemmelse med bekendtgørelse om sikkerhedsskiltning og anden form for signalgivning. Disse dele afspærres fysisk for at forhindre adgang til farezonen.

§ 66. Der må ikke på stilladsdæk arbejdes fra stiger, bukestilladser eller andre løse genstande.

§ 67. Hvor der er risiko for, at genstande eller materialer kan falde ned fra stilladset, skal der træffes passende foranstaltninger til sikring af omgivelserne, f.eks. ved afspærring eller afskærmning.

Stiger

§ 68. Brug af stige som arbejdsplatform til udførelse af arbejde i højden skal begrænses til situationer, hvor det under hensyntagen til §§ 47-48 ikke vil være hensigtsmæssigt at bruge andet, mere sikkert arbejdsudstyr, fordi risikoen er så ringe, og enten fordi brugen er kortvarig, eller fordi der foreligger eksisterende begrænsninger på arbejdsstedet, som arbejdsgiveren ikke kan ændre.

§ 69. Stiger skal opstilles på en sådan måde, at deres stabilitet er sikret under brugen. Løse stiger skal støtte på et stabilt, bæredygtigt, og fast underlag af passende størrelse, så trinene er i vandret position. Hængestiger skal fastgøres forsvarligt, og således at stigen - bortset fra rebstiger - ikke kan forskubbe sig, og svingninger undgås.

§ 70. Løse stiger skal sikres mod udskridning under brug, enten ved at vangerne fastgøres foroven, forneden eller ved hjælp af en skridsikker anordning eller på en anden lige så effektiv måde.

§ 71. Adgangsstiger skal være tilstrækkeligt meget højere end adgangsniveauet, således at stigens øverste del kan tjene som støtte ved færdsel til og fra stigen, med mindre der er et andet sikkert holdepunkt.

§ 72. Stiger bestående af flere sektioner og skydestiger skal bruges på en sådan måde, at der er sikkerhed for, at de forskellige sektioner ikke kan bevæge sig i forhold til hinanden under brugen.

§ 73. Mobile stiger skal sikres mod bevægelse inden, der trædes op på stigen.

§ 74. Stiger skal bruges således, at brugeren til enhver tid har et sikkert støttepunkt og et sikkert holdepunkt til rådighed. Navnlig skal brugeren have et sikkert holdepunkt, selv om brugeren bærer noget i hånden, medens brugeren befinder sig på en stige.

Brug af rebunderstøttet arbejdsudstyr

§ 75. Rebunderstøttet arbejdsudstyr må kun anvendes under omstændigheder, hvor arbejdet, jf. reglerne om arbejdspladsvurdering i bekendtgørelse om systematisk arbejdsmiljøarbejde og §§ 4 og 6 i bekendtgørelse om arbejdets udførelse, kan udføres sikkert, og hvor brugen af andet, mere sikkert arbejdsudstyr ikke er hensigtsmæssig. På baggrund af arbejdspladsvurderingen og især under hensyn til arbejdets varighed og de ergonomiske begrænsninger skal der være en passende indrettet stol.

§ 76. Brug af rebunderstøttet arbejdsudstyr skal opfylde følgende betingelser:

- 1) Der skal bruges mindst to reb med hver sit selvstændige forankringspunkt; det ene benyttes som adgangsvej ved op- og nedfiring samt som bærereb (arbejdsreb) og det andet som sikkerhedsreb (sikringsreb).
- 2) De personer, der udfører arbejdet, skal udstyres med og bruge en egnet klatresele, som skal forbinde dem til sikkerhedsrebet.
- 3) Bærerebet skal være forsynet med en sikker klatre- og nedfiringsmekanisme og skal have et automatisk blokeringsystem, således at fald hindres i tilfælde af, at brugeren mister kontrollen over sine bevægelser. Sikkerhedsrebet skal være udstyret med en bevægelig faldsikringsanordning, der følger personens bevægelser.
- 4) Værktøj og andet tilbehør, der bruges under arbejdet, skal være fastgjort til klatreselen eller til stolen eller sikret på anden passende måde.
- 5) Arbejdet skal planlægges og overvåges effektivt, således at de personer, der udfører arbejdet, omgående kan få hjælp, hvis der er brug for det.

Stk. 2. De pågældende personer, der skal udføre rebunderstøttet arbejde, skal have modtaget en særligt fyldestgørende instruktion og oplæring i udførelsen af det pågældende arbejde, herunder de risici som anvendelsen kan indebære og især i de relevante redningsprocedurer.

§ 77. Under særlige forhold kan anvendelse af et enkelt reb tillades, hvis det på baggrund af en risikovurdering for det konkrete arbejde kan fastslås, at anvendelse af endnu et reb ville gøre arbejdet farligere, og hvis der er truffet passende sikkerhedsforanstaltninger.

Kapitel 6

Dispensation

§ 78. Arbejdstilsynet kan, hvor særlige forhold foreligger, i enkelttilfælde dispensere fra bestemmelser i denne bekendtgørelse, når det skønnes rimeligt og fuldt forsvarligt og i det omfang, det er foreneligt med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/104/EF af 16.

september 2009 om minimumsforskrifter for sikkerhed og sundhed i forbindelse med arbejdstagernes brug af arbejdsudstyr under arbejdet.

Kapitel 7

Klage

§ 79. Arbejdstilsynets afgørelser truffet efter denne bekendtgørelse kan påklages efter § 81 i lov om arbejdsmiljø.

Kapitel 8

Straf

§ 80. Medmindre højere straf er forskyldt efter lov om arbejdsmiljø eller anden lovgivning, straffes med bøde eller fængsel i indtil 2 år den, der

- 1) overtræder §§ 4-77,
- 2) ikke efterkommer påbud eller forbud, der er meddelt i henhold til bekendtgørelsens bestemmelser, eller
- 3) tilsidesætter vilkår for dispensationer, der er meddelt i henhold til bekendtgørelsens bestemmelser.

Stk. 2. For overtrædelse af §§ 4-17 og 20-77 kan der pålægges en arbejdsgiver bødeansvar, selv om overtrædelsen ikke kan tilregnes ham som forsætlig eller uagtsom. Det er en betingelse for bødeansvaret, at overtrædelsen kan tilregnes en eller flere til virksomheden knyttede personer eller virksomheden som sådan. For bødeansvaret fastsættes ingen forvandlingsstraf.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Kapitel 9

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 81. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2027.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 428 af 5. april 2022 om anvendelse af tekniske hjælpemidler ophæves.

Arbejdstilsynet, den xx. xx 2026

Marianne Sørensen

/ Thomas Bugge

Akkreditering af inspektionsorganer vedrørende personførende byggepladselevatorer

1. Et inspektionsorgan, som udfører opstillingsinspektion og periodisk inspektion af personførende byggeelevatorer, skal være akkrediteret af DANAK - Den Danske Akkrediteringsfond eller af et tilsvarende anerkendt akkrediteringsorgan.
2. Inspektionsorganet skal være akkrediteret efter den til enhver tid gældende standard DS/EN ISO/IEC 17020 »Overensstemmelsesvurdering – Krav til forskellige typer inspektionsorganer«, som inspektionsorgan type A.
3. Ud over kravet i pkt. 1, skal det ved akkrediteringen af et inspektionsorgan til inspektion af personførende byggepladselevatorer dokumenteres, at virksomheden:
 - 1) har kendskab til arbejdsmiljølovgivningen og relevante, anerkendte normer, standarder m.v.,
 - 2) godtgør, at medarbejdere løbende informeres om og instrueres i relevante bekendtgørelser, At-vejledninger, normer, standarder, samt har kendskab til fabrikanters brugsanvisninger, vedligeholdelsesvejledninger m.v., der er relevante for de typer af personførende byggepladselevatorer, som virksomheden udfører inspektion af,
 - 3) er i besiddelse af det nødvendige værktøj, herunder måleudstyr, for at kunne udføre inspektionen, og
 - 4) anvender personale, der har indgående kendskab til personførende byggepladselevators virkemåde, sikkerhedsfunktioner og afprøvningsmetoder samt er i stand til at vurdere, om byggepladselevatoren fortsat er i sikkerhedsmæssig forsvarlig stand.